

SLOVENSKI NAROD

»Naj vsak dan popoldne, izven nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petkov vst. & Din 2.-, do 100 vst. & Din 2.50, od 100 do 300 vst. & Din 3.-, večji inzerati petkov vst. & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65. Podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Zastoj v Ženevi

Vsa dosedanja prizadevanja velesil za doseg sporazuma in mirne poravnave abesinskega spora so ostala brezuspešna

Ženeva, 2. avgusta. — Dosedanja prizadevanja ženevskih diplomatov za doseg sporazuma, ki bi omogočil mirno likvidacijo italijansko-abesinskega spora, so ostala brezuspešna. Laval, Eden in Litvinov so stavili Italiji in Abesiniji naslednji predlog, ki naj bi tvoril osnovo za nadaljnje postopanje sveta Društva narodov in za nadaljevanje diplomatskih prizadevanj:

1. Svet DN pristane na italijansko stališče o mejah pristojnosti arbitražne odbora, to je na stališče, da odbor ne more biti pristojen za določevanje meja;

2. imenovan bo peti razsodiščni član, arbitražni odbor bo pa pozvan, da nadaljuje delo v duhu italijansko-abesinske pogodbe od leta 1928, tako da bo to delo dokončano najkasneje do 1. septembra t. l.;

3. Velika Britanija, Francija in Italija, to je države-podpisnice pogodbe iz leta 1906, bodo takoj začele razgovore, da doženejo takšno ureditev spora, da se s sodelovanjem Abesinije zagotovo dobri odnosi med Italijo in Abesinijo;

4. o navedenih razgovorih bodo predložili poročila svetu DN 4. septembra t. l.;

5. naj se zgodi karkoli, svet DN se sestane na vsak način 4. septembra, da prouči celotni položaj v zvezi z italijansko-abesinskim sporom.

Ni še znano, ali pride v predlogu resolucije obveza Italije, da se ne bo zatekla k orožju, vsekakor pa velja, da se ta obveza razume sama po sebi na podlagi vsebine navedenih petih točk in pa zaradi tega, ker se bodo razgovori vršili na podlagi pogodbe iz leta 1906 in pod okriljem Društva narodov.

V britanskih krogih mislijo, da je položaj vsaj v toliko razčiščen, da je Italija sedaj pristala na to, da Društvo narodov septembra predebatira ves problem italijansko-abesinskega spora, med tem ko poprej ni hotela niti slišati o proučevanju teh problemov pred Društvom narodov. Prav tako Italija zdaj pristaja na razgovore na podlagi pogodbe od leta 1906, kar je poprej takisto odklanjala.

Ta predlog sta italijanski in abesinski delegat še v teku noči od srede na četr-

tek brzojavno sporočila svojima vlada-ma. Ker včeraj ni pravočasno prispel odgovor, so včerajšnje sejo sveta DN odgodili do danes popoldne.

Včeraj popoldne je prispel najprvo odgovor iz Rima, ki je vse ženevske kroge presenetil. Italija je stavljeni predlog odklonila, češ da ne upošteva v dovoljni meri zahtev in stališča Italije.

Abesinska vlada je v načelu za vsak predlog, ki stremi po sporazumu in mirni likvidaciji spora, odklanja pa vsako misel na protektorat, pa najsi bo to protektorat ene same ali skupine velesil pod okriljem DN, ker vidi v tem ogrožanje svoje politične neodvisnosti in samostojnosti.

Zaradi tega je nastal v Ženevi popoln zastoj. Sinoči so se ponovno sestali k posvetu Laval, Eden in Litvinov ter so konferirali pozno v noč. Kljub temu, da se položaj zaradi odklonilnega stališča Italije znova poostri, pa še niso izgubili vse nade, da bo naposled vendar le prišlo do sporazuma.

Konferenca treh?

Nov predlog Anglije za likvidacijo abesinskega problema — Italija odklanja pogajanja z Abesinijo

Ženeva, 2. avgusta. — V tukajšnjih dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je stavila Anglija nov predlog za sklicanje konference treh velesil, to je Francije, Anglije in Italije, ki so v enakih meri zainteresirane v vzhodni Afriki. Ta konferenca naj bi se sestala takoj po končanem zasedanju sveta Društva narodov v Ventimigliji ter naj bi izrčno proučila celotni abesinski problem.

Anglija bi želela, da se na to konferenco povabi tudi Abesinija, čemer pa se Italija odločno upira. Naloga konference bi bila, da likvidira italijansko-abesinski spor ter najde aranžman, ki bi ga na jesenskem zasedanju moglo odobriti tudi Društvo narodov. Predpogoj za tako konferenco pa je, da se Italija odreče oboroženi akciji proti Abesiniji.

Prijatelji Abesinije

Veliko zborovanje Društva prijateljev Abesinije v Londonu

London, 2. avgusta. — Včeraj se je vršilo tukaj veliko zborovanje Društva prijateljev Abesinije. Udeležba je bila izredno velika ter prica o naraščajočih simpatijah za Abesinijo. Govorniki so bili črnci, Arabci in Indci. Glavni govornik, mlad črnc iz zapadne Indije je med viharim ploskanjem množice med drugim dejal:

»Če bo Abesinija v vojni, ki je na vidiku, poražena, potem smo prepričani, da bodo Abesinci svojo državo raje opustili, kakor pa prepuštili sovražniku. Pričakujemo, da bodo Addis Abebo zaigrali, studence zastupili, vse kulture uničili in da bodo Abesinci raje umrli kot svobodni možje, kakor pa živeli kot sužnji. Če pride do vojne, smejo Abesinci računati s tem, da Afričani ne bodo ostali samo pri plantacijah in kmetijah, marveč da bodo Abesinijo v njeni borbi za svobodo podprli dejansko.«

Novi italijanski transporti

Neapelj, 2. avgusta. AA. V vzhodno Afriko je odplul parnik »Romolo« s 37 častniki, 667 nižjimi uradniki in 455 delavci. Kmalu za njim je odplul parnik »Vimania« s 64 častniki, 350 nižjimi uradniki in 130 kvalificiranimi delavci. Oba parnika bosta med potjo prevzela še nove transporte.

Angleški pogoji

London, 2. avgusta. AA. »Daily Telegraph« pravi v svojem poročilu iz Ženeve, da po mnenju pravnih strokovnjakov Abesinija nima pravice zahtevati, naj se arbitražna komisija bavi tudi z vprašanjem

meja med italijanskimi kolonijami in Abesinijo. Francija je pripravljena v tem pogledu podprati italijansko težo. Če pa se pokaže, da bo Abesinija pri reševanju spora v vsem ostala zvesta paktu Društva narodov, jo bo Anglija podpirala, razen nje pa najbrže še Rusija in nekatere druge velesile.

Vojaške priprave v Jemenu

Kairo, 2. avgusta. w. Iz Džide prihajajo vesti, da se v Jemenu vršijo velike vojaške priprave. V pristanišču Hodejdi je bilo pretekli teden vkrcanega mnogo orožja in municije. Ves ta vojni material ni namenjen proti Hedžazu, temveč se pripravi v zvezi s splošnim mednarodnim položajem.

Švedsko - abesinska trgovinska pogodba

Addis Abeba, 2. avgusta w. V zunanem ministertvu je bila dopoldne podpisana pogodba. Pogodba vsebuje klavzulo o največjih ugodnostih, nima pa nobenih določb glede izvoza orožja.

Sklicanje francoskega parlamenta?

Pariz, 2. avgusta. AA. Poslanski klub levičarskih strank so sprožili akcijo, da bi v primeru »fashiistične opasnosti« nujno sklicali parlament. Ugotovili so, da bi mogli zbrati v ta namen med poslanci zadostno število podpisov. Kakor kaže, bodo zahtevali sklicanje parlamenta, ki naj bi pričel borbo proti gospodarskim uredbam vlade.

Sterilizacija otrok

Novo raznarodovalne metode — 15 poljskih otrok steriliziranih, ker so »duševno zaostali«

Varšava, 2. avgusta. — Veliko razburjenje v vsej javnosti je izzvalo poročilo velikega poljskega dnevnika »Kurjer Codzienny«, da se začeli v Nemčiji sterilizirati otroke poljskih staršev. Tako se te dni v Opolcu na povelje uradnega zdravnika sterilizirali 15 poljskih otrok. Zdravnik je napravil v šoli intel-

genčno preizkušnjo. Ker je govoril svedo samo nemško, ga haljski otroci niso dobro razumeli. Zdravnik pa jih je kratko malo proglasil za duševno manjvredne in zaostale ter odredil, da jih sterilizirajo. Njegovo povelje je bilo takoj izvršeno.

V žrelo parne mlatilnice

Posetnik Jurij Požgaj je mlátil s svojo parno mlatilnico pri posestniku Stefanu Horvatu v Renkovičih pri Turnišču. Pri mlatvi je pomagal razvezovati smogje tudi 12-letni posestnikov sin Fran Horvat. Nenadoma pa je mlatilnica zagrabila dečka in ga potegnila v žrelo. Čeravno so stroj takoj ustavili, je dečku vendarle docela zmečkalo in zdrobilo desno nogo in so ga morali s hudimi poškodbami prepeljati v mariborsko bolnico. Kako se je nekega prava za prav zgodila, nihče ne ve. Ubojen počaj

Dr. Schacht o Hitlerjevi gospodarski politiki

Berlin, 2. avgusta. AA. V zgradbi Državne banke so včeraj svečano odkrili dopisni kip državnega kancelarja Adolfa Hitlerja. Predsednik banke dr. Schacht je imel ob tej priložnosti govor, v katerem je med drugim dejal:

Kakor je postal zaščitnik celokupnega državnega ustroja je Adolf Hitler postal tudi zaščitnik aktivnosti nemške državne banke. Ta politika je obnovila v svojih silah in velikim zamahom vojno pripravljenost Nemčije in na ta način rešila važen zunanje-političen problem. Zunanja politika pa bi ne mogla izvesti tega brez odgovorjajoče smeje gospodarske in finančne politike. Delo, ki ga je dovršil nemški narod, do skrajne mere izrpan po vojni, mirovni pogodbi in povojni gospodarski politiki, je edinstveno za zgodovino.

Velika tibetapska afera v Franciji

Pariz, 2. avgusta. AA. Preiskava zaradi velikanske tibetapske afeze, ki so jo odkrili v Havru, se nadaljuje. V nekaterih krogih trde, da je odkrita velerazčlenjena tibetapska organizacija delovala cela tri leta in da tri francoska država blizu ene milijarde frankov škodo. Praviijo, da je bila centrala te organizacije v Parizu, in sicer maskirana pod firmo neke v redu protokotirane delniške družbe.

Židje ne smejo v Berlin

Berlin, 2. avgusta. Zadržane čase se je opazilo, da se je v Berlin priselilo vzlic obstoječim predpisom mnogo oseb, in sicer v glavnem židovskega rodu. Berlinško županstvo je zdaj razglasilo, da ne bo trpelo pritoka nearijskih elementov v nemško prestolnico. Zato berlinska občina v bodoče ne bo več izkazovala nikake socialne pomoči židom, ki so se naselili v Berlinu, če ne bi našli zaslужka. Vse takšne nezaposlene žide bodo takoj poslali v občinska zavetišča, nato jih pa odstranili iz Berlina.

Borzna poročila.

Curik, 2. avgusta: Beograd 7.— Pariz 20.2375, London 15.145, New York 305.50, Bruselj 51.65, Milan 25.075, Madrid 41.90, Amsterdam 206.90, Berlin 128.20, Dunaj 58.60, Praga 12.00, Varšava 57.875, Bukarešta 250.

Otroška neprevidnost povzročila usoden požar

Hude posledice otroške lahkomišelnosti — S strašilnim samokresom streljal v kopo žita — Nastali požar je uničil gospodarsko in stanovanjsko poslopje

Maribor, 2. avgusta. V Maribor je prispela danes vest o veliki požarni nesreči, ki je zadela posestnika Antona Rižnerja na Dolgem brdu pri Prevalju. Desetletni posestniški sin Stefek Končič si je kupil pretekli teden v Mežici šest zamaškov za streljanje s strašilnim samokresom, kakršnih se navadno poslužujejo kolesarji za odganjanje nadležnih psov. S tem svojim »zakladom« se je napotil k posestniku Antonu Rižnarju na Dolgem brdu pri Prevalju, da bi razkazal svojo umetnost tamošnjemu 17-letnemu hlapcu Gustlu Tomažinu. Vsedia sta se v bližino kope žita, naloženega ob gospodarskem poslopju. Stefek je samokres nabil in sprožil. Izstreljeni zamašek se je po nesreči zaril v kopo žita, ki je

bila na mah vsa v plamenih. Na nesrečo je baš takrat začel pihati močan veter, ki je ogenj prenesel na gospodarsko poslopje, od tam pa se na stanovanjsko hišo. V par minutah je bilo vse v plamenih. Vsi objekti so pogoreli do tal z vsem inventarjem vred, tako da je škoda za okrog 140.000 Din in je posestnik Rižner hudo prizadet. Vrhutega pa se je še sam ponesrečil. Ko je zapazil ogenj, je prihitel, da bi ga pogasil. Vrgel se je na gorečo kopo žita ter dobil pri tem hude opekline po obrazu in na rokah. Ker leži posestvo tik ob meji, so prihiteli na pomoč tudi granicarji, vendar pa zaradi pomanjkanja vode v hribovitem terenu niso mogli ničesar rešiti. Z največjo nevarnostjo so se rešili živino iz gorečega hleva.

Kriza rumunske vlade

Zaradi osebnih nasprotstev so nekateri ministri odstopili — Danes pričakujejo ostavko celotne vlade

Bukarešta, 2. avgusta. — Ministrski predsednik dr. Tatarescu se je včeraj popoldne nenadoma vrnil s svojega dopusta v prestolnico. V zvezi s tem se je izvedelo, da je trgovski minister Manolescu Strunga podal ostavko, ker se ne strinja z zunajtrgovinskim režimom, ki ga je začela uveljaviti vlada. Ta ostavka je dala povod za razčiščenje položaja v vladi sami. Kakor zatrjujejo v poročilih krogih, se pripravljajo večja rekonstrukcija kabineta. Ministrski predsednik dr. Tatarescu je imel že včeraj dolgotrajne razgovore s predsednikom liberalne stranke Bratianom in z nekaterimi člani vlade. Na novo

bodo zasadeni štirje resorji. Kmetijski minister Sasubo izstopil iz vlade. Njegov naslednik bi imel postati trgovski minister Strunga, ki pa odklanja nadaljnje sodelovanje. Trgovinski ministertvo naj bi prevzel dosednji minister za zdravstvo Costinescu, na njegovo mesto pa bi prišel sedanji minister za delo Nistor. Ministertvo za delo bi prevzel sedanji državni podtajnik pri predsedstvu vlade. V političnih krogih pričakujejo, da bo ministriški predsednik Tatarescu že danes podal ostavko celotne vlade, da bi imel nato pri sestavi novega kabineta svobodne roke.

Obnova cerkve v Rusiji

Popuščanje sovjetov v cerkvenih zadevah — Prihodnje leto bo kongres ruske pravoslavne cerkve, da izvoli novega ruskega patrijarha

London, 2. avgusta. r. Morningpost poroča, da se bo 1936. vršil v Moskvi sabor ruske pravoslavne cerkve in da bodo pri tej priložnosti najbrže izvolili metropolita Petra Gruzickega za patrijarha ruske pravoslavne cerkve. Gruzicki je bil več let v zaporu. V dovolitvi

kongresa vidijo bolj demonstrativno potezo, kakor posledico vstopa Rusije v DN ali pa zmago tuje diplomacije. Pravi razlog za dovoljenje kongresa pravoslavne ruske cerkve je sovjetska želja po zaščiti njenih interesov v nekem zunanjem sporu.

Položaj katoliške cerkve v Nemčiji

Praga, 2. avgusta. AA. »Lidove Noviny« prinašajo iz Berlina vest, da je generalni vikar katoliške škofije v Berlinu poslal okroglo vsem župnijam v kateri opozarja na težavne razmere katoliške cerkve v Nemčiji. Okrožnica nalaga vernikom molitev za svobodo katoliške cerkve v Nemčiji.

List priobčuje tudi nekatere podrobnosti o zapletih imela raznih katoliških društev in odklanja trditve, da bi se bili katoličani združili s komunisti. Dalje priobčuje list vesti o novih nasiljih nad duhovniki in židi.

»Narodni listy« pišejo o isti stvari ter posebej pozornost boju zoper kršinstvo na Nemškem. List pravi, da Vatikan ni brez moči, kakor so mislili nekaj časa po prihodu fašistov na oblast. Če Hitler ne bo odnehal, pravi list, bo moral po isti poti, kakor so šli boljševiki in Španija. 18 let je tega, ko se je začela protiverska vojna, zdaj pa vidimo, da zopet zvone zvonovi v pravoslavni cerkvi v Rusiji in da je španska republika izpela svoje moči v jalovih bojih s cerkvi.

Kulturni boj tudi v Turčiji?

Carigrad, 2. avgusta. r. Po ločitvi cerkve od države so v Turčiji prepovedani tudi redovi in razpuščene tajne verske organizacije. Toda od časa do časa se sliši, da so ponekod fantastični muslimani zbrali okoli sebe pristaje in ponovno organizirali kakšno tajno sekte. Ker ni možno točno dognati, ali je delovanje te sekte samo verskega značaja, ali se pa bavi tudi s politikom, nastopajo oblasti v takšnih primerih zelo strogo. Te dni so aretirali v Ankari okoli 30 moških in 20

žensk, članov neke tajne verske sekte. Prijeli so jih v neki vasi blizu Ankare. Člane te sekte so zatolili pri verskih obredih in jih bodo strogo kaznovali. Zaradi odločnega nastopa državnih oblasti pa je zavladalo v mnogih krajih veliko nerazpoloženje vernikov, ki so pod vplivom konservativne duhovščine. V zadnji dob je prišlo po raznih krajih do hudih izgrezov, ker so se verniki pod vplivom duhovščine uprli ukrepom oblasti.

Nenavadno bombardiranje rumunske vasi

Bukarešta, 2. avgusta. tr. V vasi Corbul do Sus blizu Konstanze je izzval veliko razburjenje nenavaden dogodek. Nad vasjo se je precej nizko pojavilo neznano letalo, ki je nenadoma vrglo bombo. Bomba je padla na koncu vasi kakih sto metrov od zadnje hiše ter s silnim pokom eksplodirala. V vsej vasi so popokale šipe, v bližnjih hišah pa je razpokalo tudi zidovje. Vaščani, ki so bili ravno pri koslu, so v paničnem strahu zapustili svoje domove in bežali na plano. Letalo je še parkrat zaokrožilo nad vasjo, nato pa izginilo v daljavi.

Vaški župan je o nenavadnem dogodku takoj telefonično obvestil nadrejene oblasti. Vojaška poveljstva so nemudoma uvedla preiskavo. Ker se je najprej ugotovilo, da v tem času nobeno rumunsko vojaško letalo ni zapustilo letališča, so bili vsi prepričani, da gre za misteriozen napad tujega letala. Se je pomnejša preiskava je dognala, da se je neki pilot brez vednosti predstojnikov dvignil z bombnim letalom ter napravil »srne« polet. Letalo je bilo pripravljeno za vezbe, ki bi se imele vršiti naslednjega dne in ki bi bile združene z metanjem bomb. Med poletom pa se je naprava za bombe nekaj pokvarila in ena bomba je zdrknila z letala na tla. K sreči ni padla na kako hišo, ker bi lahko povzročila strašno razdejavanje, tako pa so presenečeni vaščani odnesli samo nekaj strahu, ki je poživljal spomine na strahote svetovne vojne, ki je izbruhnila baš na včerajšnji dan pred 21 leti.

Na deložacijo čakajo

Zaradi regulacije Ljubljane bo morala pasti na Trnovskem pristanu bivša Jelovškova lopa

Ljubljana, 2. avgusta.

Ta primer ni prvi pri nas in menda, žal, tudi ne zadnji. Značilen je za pojmovanje socialne politike, ki je sicer pri nas na izredno visoki stopnji. Zopet je treba postaviti ljudi na cesto, ker morajo podreti poslopje, ki je nudilo enajstim družinam streho. Ne bilo bi prav, če bi hoteli delati iz zadeve problem in postavljati mestno občino s kakšnim posebnim namenom v slabo luč. Reči pa moramo, da nam je iskreno žal, ker zdaj zopet pada senca na našo občinsko politiko, še tem bolj, ker je mestna občina že dovolj pokazala, da je ne vodijo ljudje, ki bi ne imeli socialnega čuta.

Zaradi regulacije Ljubljane bo morala pasti poslopje na Trnovskem pristanu, bivša Jelovškova lopa, kjer je bilo včasih skladišče opeke. Mestna občina se je zavezala, da bo do 15. avgusta podrla to poslopje, ki je njeno. Podjetju, ki regulira Ljubljano, je poslopje napotilo pri delu in sploh mora pasti, ker se bo struga razširila. Mestna občina je ob pravem času odpovedala vsem stanovanjem, da bi si poiskali druga stanovanja. Tako »formalno« občine ne zadene nobena krivda. Pa tudi, če upoštevamo socialne razloge, je občini na prvi pogled težko kaj očitati. Zavezala se je, da bo podrla ob pravem času poslopje, drugih stanovanj pa ni mogla poskrbeti stanovanjem, četudi bi jih tako rada, kar so mestna stanovanja vedno vsa zasedena ter se ljudje prav tja gajo zanje, ker so poceni. Toda upoštevati moramo, da so družine, ki zdaj v bojazni čakajo na deložacijo, revne, da imajo vse otroke ter pri najbolj volji ne morejo najti stanovanj, ki bi ne bila predraga. Stanovanja v hiši na Trnovskem pristanu so zasila in marsikdo bi se rad že zdavnaj izselil, če bi mogel najeti boljše stanovanje. Ljudje se torej ne oklopaajo teh stanovanj zaradi njih »udobnosti« in tudi ne zato, da bi morda kljubovali mestni občini. To niti niso v pravem pomenu besede stanovanja, saj imajo le po en prostor, ki je hkrati kuhinja, spalnica, pralnica itd. Kaj to pomeni zlasti pri številnih družinah, posebno kjer imajo še majhne otroke, si lahko mislimo. Zunanje stene so le 15 cm debele ter so »stanovanja« poleti zelo vroča, pozimi pa mrzla.

Odpoved stanovanj je torej ljudi zelo prizadela in si ne morejo pomagati. Glejte na to svedoče s kakršnikoli pomisleki in s katerekoli stališča, priznati morate, da mestni občini ne sme biti vseeno, če ti ljudje dobe stanovanje ali ne. Ne sme ji biti vseeno, če bodo delavci začeli podirati prazno hišo ali pa streho nad glavami ubogih ljudi.

Občina je storila res, kar je mogla. Baje bo poskrbela vsaj dvema družinama stanovanj. Skoraj vsi stanovalci, ki jim je zdaj odpovedano, pa imajo na magistratu še dolgo vložene prošnje, naj bi jim občina dala enosobna stanovanja (za Bežigradom ali v Kolesiji). Prošilcev za ta stanovanja je vedno zelo mnogo. Na kaj se ozirajo pri dodeljevanju stanovanj, ne vemo, vemo pa, da stanovanj navadno ne dobe najrevnejši, torej najpotrebnejši, menda zato, ker se boje, da bi ne mogli plačevati stanarine. Mestna enosobna stanovanja v Kolesiji so po 237 Din na mesec, stanovanja na Trnovskem pristanu so pa bila po 132 Din. Nedavno so bili stanovalci zopet opozorjeni, da naj se za stanovanja pobrigajo, ker bodo mestni delavci začeli podirati hišo po 1. avgustu brez odloga. Ljudje si ne vedo pomagati drugače, kakor da hodijo neprestano na magistrat molodovat, naj se jih vendar usmilijo in jim dodeli kakšno ceneno stanovanje. Hodijo seveda tudi od hiše do hiše poizvedovat po stanovanjih, a mnogi so že skoraj povsem resignirani, ker so enosobna stanovanja zelo redka in draga. Izpod 300 Din dobijo enosobno stanovanje le, če imajo izredno srečo. V mestu pa tako ceneni stanovanj sploh ni. Večina stanovanj je zaposlenih v mestu, zato ne morejo stanovati daleč zunaj mesta, kjer so cenejša stanovanja. Med stanovalci je šest mestnih uslužbencev. Stije so brez vsakega upanja, da bi jim mestna občina preskrbela stanovanja.

Zadeva je vsekakor neprijetna tudi za mestno občino že zaradi tega, če pomislimo, koliko hiš je občina zgradila, da bi odpravila stanovanjsko stisko. Kaj naj pripomnimo k tej stanovanjski politiki? Zadeva leta je občina podrla več poslopij ter deložirala ljudi. Nekaterim je preskrbela »stanovanja« v Mestnem logu, toda procedura ni bila nikakor tako enostavna, da bi komplikacije po nepotrebnem ne metale senca na občinsko politiko. Ljudje namreč pravijo, da je najslabše stanovanje še vedno boljše od ložiranja pod milim nebom in da naj bi občina podirala zasilna stanovanja, ko se bodo ljudje lahko izselili iz njih, ko bo dovolj drugih, primernih stanovanj. Pri tem, ceneni stanovanj pa zdaj še ni. Ljudje pač razumejo, da zdaj mestna občina nima denarja za kakšno stanovanjsko akcijo, sklicujejo se pa na to, da bi gospodje morali misliti na vse to, ko so odločali o usodi poslopja, ki ga je treba podreti. Na ljudi se je pač treba tudi ozirati, toda ne samo toliko, da jim odpovedo stanovanja, ne da bi pomislili, ali se bodo lahko preselili ali ne.

ga spremili mnogi prijatelji in znanci, ter gasilci, ki so prišli iz vse doline in iz Stare Loke. Pri odprtem grobu nas je izpregovoril ganljivo slovo šolski upravitelj g. Oton Fink.

Zopet vlomilci v Ljubljani

Ljubljana, 2. avgusta

Po mestu in okolici se je te dni potikal neznan mlajši možič, ki je ponujal v nakup razno zlatarstvo. Prihajal je v hiše, kjer je vedel, da stanejo kak boljše šlovec, ki je po njegovih mislih razpolagal z gotovino, kakal pa je odjemalov tudi po raznih gostilnah in celo nočnih lokalih. O njegovih ponudbah je prišlo kmalu nekaj na nbo policijskim organom, ki so jojo neznanca zasledovali. Ta pa je najbrže zavohal nevarnost in je pravočasno odšel.

V mestu je bilo izvršeno v polstnih tednih več dražnih vlomov v spona stanovanja, in katerih so neznanec odnesel različne dragocenosti, pa tudi druge predmete. Zanimivo je, kako hitro takih lopovih zvedo, katere stanovanja so trenutno prazna, ko so bli domači bodisi na počitnice ali na potovanje. Baš zaradi tega sluti policija, da je v Ljubljani na delu zopet organizirana vlomilska kolpa, truških, ali domaših svedrovcev. Tolpa pa ima najbrže svoje invidnike, ki se rekrutirajo iz prosjakov in ki jim sprži prinašajo potrebne informacije.

Pred dnevni so neznan vlomilski izropali vilo a Hradečkovega cesti. Gospodar, ki je odšel na dopust nekam na delo, je pred odhodom, sprosil v bližini na stavbi neke vile zaposlene delavce, naj pazijo za časa odsotnosti na njegovo hišo. Že po nekaj dnevih ponudi so delavci res opasili luč v vili. Pri tam je menil eden: »Kako, da so oni že prišli nazaj?« Drugi delavec pa je bil previdnejši in je takoj umislil, da so morda v vili nepoklicani gostje. Pozval je tovariša, da sta odšla k vili, kjer pa sta postopala precej neopredljivo. Eden izmed delavcev je pozvonil pri vratih, amkar je luč v vili takoj ugasnila. Zdalj sta bila sigurna, da gre za vlomilce, zato je eden nemudoma stekel na nasprotno stran, kjer je že videl hušniti savi okno na vrh in nato v gozd tri temne sence. Delavca sta bežele nekaj časa zasledovala, seveda brezuspešno. Ponudi okrog 1. sta prijavila stvar na policijski stražarnici in zjutraj je policija res ugotovila, da je bila vila izropana. Neznanci so prebrskali vse sobe, odprli omare in pobrali zlatnine in raznih drugih dragocenosti v vrednosti naj 18.000 Din. Policija vlomilce pridno zasleduje.

Ob 100letnici rojstva Simona Jenka

Ljubljana, 2. avgusta

V prostorih »Matiče Slovenske« se je vrhila včeraj seja ožjega in širšega odbora za proslavo 100-letnice rojstva Sorškega polja, S. Jenka, ki se bo praznovala dne 18. avgusta v njegovi rojstni vasi na Podreči nad Medvodami. Seje so se udeležili odlični zastopniki naših kulturnih institucij in slovenske javnosti ter skupno s krajevnim odborom določili program.

Sejo je otvoril preds. akcijskega odbora g. Ločnikar in po pozdravu navzočih prebral pismo g. rektorja univerze, ki izjavlja, da je univerza pripravljena prevzeti pokroviteljstvo te prireditve. Navzoči vzamejo to odobrenje na znanje.

Predsednik akcijskega odbora predlaga, da bi se izvolil za častnega predsednika širšega odbora predsednik »Slovenske Matice«, g. ravnatelj dr. Dragotin Lončar. Na soglasno željo g. ravnatelja temu ugodi in vodi naslednjo sejo.

Nato se je obravnavala proglaš slovenski javnosti, ki ga podpisajo vsi člani. Krajevni odbor je predložil program proslave in se je ta z malimi izpremembami odobrjal.

V zadevi materijalnih težko obsežne prireditve je g. narodni poslanec dr. Šemrov obljubil posredovanje in takoj stopil v stik z oblastmi, ki so z razumevanjem sprejele prošnjo odbora. Seje so se udeležili zastopniki naših kulturnih institucij, okoliških občin in drugi odlični predstavniki naše javnosti.

Tako je upeti, da bo ta Kulturna proslava ob pomoči naše uvidne javnosti res vsestransko častno vepela.

Iz Trbovelj

— Ome na živilekem trgu: V sredo je bil živilek trg založen kot še dolgo ne. Bil je delavski plačilni dan in ob takih prilikah prinesejo okoliške kmetice na trg obilico vseh dobrot. Zlasti mnogo je bilo zgodnjega sadja, saj pa tudi prihaja sadna sezona. Zlasti veliko je bilo zgodnjih brusnic in raznovrstnih sliv. Pa tudi perunice ni manjkalo, kakor tudi ne jaje. Kupcev pa je bilo le malo, kar ni nič čudnega, ko je pa kriza vedno občutnejša. Sadje je letos zelo drago, zato je s njim le slaba kupčija. Tako so prodajali na trgu sive in češnje po 4 do 3 Din kg, lepe češnje tudi po 3 Din kg. Na trg je prišlo tudi prvo grozdje, ki pa je prav tako drago, saj stane kg 10 Din. Marelice so prodajali po 7.— Din kg, paradižnike po 5.—, papriko 5 kom, za 2.— Din, novi krompir po 1½ Din kg, kumare po 3.— Din kg. fižol v stročju pa po Din 4.50, dočim so bila jabolka in bruske slabše vrste po 4 Din, boljše vrste pa po 6 do 8 Din kg. Na trg so pripeljali tudi kmetke iz Dolenjske (Bučke) več vozov prašičev in malih pujskov ter krompirja in perunice. Krompir so prodajali po 1.35 Din kg, 9 tednov stare pujske po 80 Din, 3 do 4 mesece stare pa po 150 do 170 Din. Platanke so ponujali po 8 do 10.—, starejše pa po 12.— Din, vendar so z vsem napravili prav slabo kupčijo, ker primanjkuje ljudem denarja za najnujnejše potrebitine.

— Vrnitev s letovanja Rdečega križa: Včeraj se je vrnila z letovanja mladina, ki jo je pred tremi tedni poslal na letovanje v Boltanj ob Savi tukajšnji krajevni Rdeči križ. Letovalo je 13 dečkov in 14 deklic na stroške tukajšnjega Rdečega križa, 2 deklica in 2 deklice na stroške hrastniškega RK, 5 dečkov in 2 deklice pa je priključila koloniji tudi tukajšnja Protituberkulozna liga. V koloniji je vladal vse tri tedne vzoren red, otroci so dobili valj krepko in zdravo hrano, dnevno pa so delali krajše in daljše izlete v lepo planinsko okolico, tako na Lisco in dr. Taborni red je obsegal tudi razne igre na tamkajšnjem prostornem igrišču in druge zabave. Zlasti ugodno pa je vplivalo na mladino dnevno kopanje v Mirni. Kolonijo sta obiskala podpredsednik trboveljskega RK g. Dr. Baumgarten in g. Zelinka, kot zastopnik hrastniškega RK. Vodstvo kolonije je bilo v izkušeni rokah učiteljev gđc. Ramovžev, Lisacve in g. Pavliča, katerim gre v prvi vrsti zahvala za res uspešno in brezhibno letovanje RK, saj so mnogi otroci pridobili neverjetno na teži, nekateri 3 do 4 kg, 2 do 3 kg pa skoro vsi. Le težko se je rudarska mladina ločila od lepe solne narave, kjer je vžila toliko lepih dni, zlasti pa si močno okrepila zdravje ter si utrdila organizem za težko življenje v rudarskih revirjih.

Vlomilec Bradeška zopet straši

Škofja Loka, 1. avgusta.

Vlomilca Jožeta Bradeška v škofjeloškem območju poznamo. Pred dobrimi tremi leti smo imeli z njim opravka, ko so ga presenetili škofjeloški orožniki pri Sv. Ožboltu v Fojkarjevi bajti in mu napovedali aretacijo. Od tedaj smo imeli pred njim mir, zdaj pa kaže, da se je zloglasni svedrovec zopet pripeljal v naše kraje, zlasti še, ker mu nudijo obsejni gozdovi Polhograjskih dolomitov, osobito okrog Črnega vrha, dovolj priložnosti za uspešno skrivanje pred orožniki. Kakor znano je ušel Bradeška iz sodnih zaporov, in si, čeprav na sila tvegan in predrzen način, priboril pot v svobodo. V loških hribih se je prikazal zdaj tu zdaj tam, a povedal je za kratke čas. Z ljudmi je rad navezal pogovor in se celo postavljal z denarjem, češ pogledajte celega jurja imam.

Bradeška, o katerem gorski prebivalci ne dvomijo, da je bil res on, je bil to pot lepo, obločen, tako da njegova zunanost ni prav nič kazala na rokoma, Orožniki, ki so bili o njem takoj obveščeni, so se zelo potrudili, da bi mu pristrigili peroti — a zaman. Vlomilec je moral bržčas zaslužiti nevarnost, kajti izgubil je, kakor bi se bil vdrl v zemljo.

Iz Maribora

— Gradbeno gibanje. Dobili so gradbeno dovoljenje: Ana Kavčičeva za dvonadstropno stanovanjsko hišo v Aškercovi ulici, lekarnar Sirak za dvonadstropno stanovanjsko hišo v Cankarjevi ulici, ravnatelj Anderlik za enonadstropno vilo v Tomšičevi ulici, strojevodja Adolf Jakel za visokoprilično stanovanjsko hišo v Beogradske ulici.

— Prodaja občinske vile. Odvetniku dr. Fornazariču je mestna občina kot nadpodnikniku prodala svojo vilo v Cankarjevi bliki za 325.000 dinarjev.

— Kolesa izginjajo. Tikalou Dragu Lubju je izgnilo kolo znamke »Kosmos«, vredno 1000 Din. Isto smolo je imel mesar Valentin smole iz Pobrežja, ki so mu odpeljali kolo izpred sreskega načelstva. Evid. štev. kolesa je bila 103.704.

— Dvonožne poljske miške in podgane se pojavljajo v zadnjem času v vedno večjem številu ponoči po poljih in njivah na periferiji. Posebno tezenski orožniki imajo e to nadlego obilo skrb in posla. Kazen ne bo majhna.

— V drugem srečenju za klubsko državno prvenstvo v tenisu je včeraj opravila gđ. Dragica Mitić iz Zagreba Rapidova reprezentanco gđ. Micko Čutičveo s 6:2, 4:6, 6:4. Državna prvakinja gđ. Kovačeva ni nastopila.

la in je zaradi tega izid tekmovalca še negotov. Gđ. Mitičeva ostane kot gost SK Maribora za časa Mariborskega tedna v Maribor ter bo v soboto in nedeljo nastopila proti reprezentanci Maribora ge. Babičevi, Borčevi in Voglarjevi.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek, 2. avgusta katoličani: Porciunoula, Alfonz, Bojan.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matič: Dečko, kaj pa sedaj

Kino Ideal: Suzana v kopeli

Kino Dror: Hladna devica

DEZURNE LEKARNE

Danes: dr. Piccoli, Trševa cesta 6, dr. Hočevar, Celovska cesta 62, Gariš, Moste

— Zaloška cesta.

Iz Novega mesta

— Konji so utonili. Iz Gotne vasi se je pred dnevi napotil v Sotesko z vozom, po les, pos. Stangelj. Ko je prispel z vovom do Gabra ob Krki, kjer se izliva v reko potole, je hotel žejne konje napojiti. V voz vprežena konja sta ob kraju mirno pila, naenkrat pa sta zaokrenila v notranjost struge, potegnila za seboj voz in izgubila v globoko vodo. Posestnik, ki nesreče ni mogel pravočasno preprečiti, trpi občutno škodo.

— Predavanje o vrtnarstvu bo vršilo na Kmetijski šoli na Grmu v nedeljo ob 9. uri. Predavanje bo imel strokovni učitelj g. Vardjan iz St. Jurja.

— Obnovljene markacije. Novomeško SPD je dalo na Gorjancih in vseh ostalih izletniških točkah večino markacij na novo prepletkati, ker so bile stare že deloma izbrisane in obledle, nekatere pa namenoma pokvarjene. Iztočasnno so bile napravljene tudi nove markacije, v kolikor je bilo potrebno.

— Številčen obisk je imel v nedeljo dopoldne na Kmetijski šoli na Grmu čebelarji tečaj. Udeležili so se ga čebelarji in posestniki skoro iz vseh sodnih okrajev našega srezu. O čebelarstvu, ki je zadnja leta zavzelo v naših krajih velik razmah, sta predavala strok, učitelj g. Karel Vrsk in šolski uprav. v. p. g. Lilijs Veloslav.

Iz Litije

— Sportni dan v Litiji. SK Litija priredi v nedeljo 4. t.m. na lastnem igrišču v Švarčevi hosti celodnevni sportni dan. Dopoldne bodo lahkoatletske tekme, skoki, teki, meti diska in kopja, tekme v odbojki, glavna nogometna tekma SK Litija : SK Novo mesto. Ob 17. se pa sprimetla stara garda iz Litije in stara garda iz Gradca.

Zločinska roka zanetila požar

Slatina—Radenci, 1. avgusta.

Ni se še ohladilo pogorišče v Radencih, pri kmetu Rožmanu, o čemer smo poročali v torek, že je v noči na sredo izbruhnil v sedem Murskacu nov požar, katerega žrtev je postala domačija Franca Slane. Gospodar se je z večernim vlakom odpeljal v Maribor. Družina, mati s tremi otroci, je legla z mrakom k počitku. Nemalo so se prestrašili, ko so okrog 1 ponoči slišali klic: »Vstanite, gor!« Bil je to sosed, ki je prvi opazil nesrečo, o kateri je pripovedoval:

»Z postelje me je dvignil dim, ki je prodrl v hišo. Ker smo ta dan pekli, sem pogledal, če se morda kadi iz peči. Ko sem stopil na prag, je bil dim že gostejši in nad hlevom Slanove hiše, ki je tik naše, sem zaslišal sumljivo prasketanje. S škafom vode sem se približal seniku in zll vodo vanj. Tedaj pa se je pakadilo še huje in ogenj, ki je dobil s tem zadosti zraka, je švignil na dan in kot bi trenil, je bilo vse v enem samem velikem plamenu, ki je objel hišo in gospodarsko poslopje s slamo, senom, žitom in drugim. Hitro smo se rešili živino, drugo se ni več dalo.

Nato so prišli na pomoč še bližnji sosed: daljni ognja niso videli, ker je bila to noč gosti megla. Velika je bila nevarnost, da se vname Mavrinova s slamo krita domačija. Vso noč so obilavili streho z vodo. Ko se je zjutraj pogorišče znova vžgalo, so prišli na breg tudi gasilci iz Hrasta—Mote.

Po vseh okolištnih sodeč je ogenj zanetila zločinska roka. Zlastno pri vsej nesreči je tudi to, da je Slanove že lani doletela slična požarna nesreča. Ostanke opeke in ostrejša pričajo, da je bila domačija pravkar nanovo dograjena.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Lahka letna oblačila bourett, kaša sport hlače, Meter, perlo itd. v lepi izbiri zelo poceni naproday pri Prekerju, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

BUFFET S. J. JERAJ, Ljubljana, Sv. Petra c. 38 toči prvovrstna vina ter garantirano pristno žganje po naslednjih konkurenčnih cenah:

Šušpeto črno liter Din 8.—
Šušpeto belo liter Din 8.—
Štajersko belo liter Din 10.—
Ovčič liter Din 10.—
Laška graševina liter Din 14.—
Jabolčnik liter Din 5.—

Žganje:
Tropinovec liter Din 22.—
Silvovka liter Din 24.—
Hrnčevica liter Din 28.—
Brinjevo liter Din 32.—
Pri večjem odjemu primeren popust: 2500

ENTEL — AZUR — PLINE izvrši ekspres
MATEK & MIKEŠ, Ljubljana (poleg hotela Stranek) 54/L

MALINOVEC pristen, naraven, s čistim sad-korjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v
LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Trševa cesta 6 (nasproti Nebotičniku) 55/L

ODPADKE OD ŽAGE suha bukova drva in žaganje, dostavlja tudi na dom — Ivan Siliha, tovarna parketov, Ljubljana, Metelkova ul. št. 4. Telefon 22-24. 2107.

STANOVANJA STANOVANJE soba in kuhinja na Dolenjski cesti 12, se odda za avgust za 250 Din, 2361

NARODNA TISKARNA

TELEF. 3122—26
POŠT. CEKOVNI
RAČUN ST. 10.584
V LJUBLJANI

BRZOJAVKE
NARODNA
TISKARNA
LJUBLJANA

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

ISVAJAJE RAZLIČNE TISKOVINE, KAKOR: KUPČESKE TISKOVINE, CASOPISE, TISKOVINE ZA URAD, BANKE, HRANILNICE, POSOJILNICE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLENDARJE, DIPLOME, REVILJE, PROSPEKTE, KATALOGE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, KNJIGE, JENIKE, ENOBARVNI IN VEČBARVNI TIS, PISMA, RAČUNI, KUVERTE, VARNOSTNA POROČNA NAZNAVILA, VIZITKE ITD.

IV. „MARIBORSK TEDEN“

3.—11. avgusta 1935.

Velika razstava slovenske umetnosti

Revija nacionalne produkcije. Tekstilna razstava, splošna industrijska, velika obrtna, vinska, vrtnarska, fotomaterska, propagandna, turistična itd.

3.—4. VIII. mednarodni plesni turnir in III. drž. razstava čistokrvnih psov.
9.—11. VIII. pavalne in skakalne tekme na Mariborskem otoku.

50% popust na železnica

od 1.—15. VIII. 1935.

MORSKE RIBE

Današnja pošiljka v veliki izbiri. Čevapčiči, račnjiči, piščanci, pečeni ocvrti, izbira pripravljenih jedil. Vina prvovrstna, pivo v vrčkih.

Priporoča se

OPERNA KLET

MAGDA LOZIČ

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“,

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Ludvik Wolff:

63

BOGINJA DOBROTE

ROMAN

Ko je Ingelena zopet prišla in stopila v tih sreči k predramljenemu, je dejal Harland: — Zdaj se vam skoraj ne morem več zahvaliti, Ingelena. Preveč je tega! Moj dolg je postal ogromen.

— Moj dolg, — je čutila Ingelena skrušena, — edino moj dolg.

— Kateri mesec imamo Ingelena?

— November.

— Kako dolgo sem že tu?

— Kmalu bo tri tedne, gospod Harland.

— Trdno sem spal, — je dejal Harland in pogledal skozi okno na golo drevje v parku.

— Smehljala se je, polna sočutja. — Proč morava od tod, gospod Harland. Iz njegovih oči je odsevalo najbolešnejše hrepenenje.

— Ne pridem od tod, verjemite mi, Ingelena. Človek ne more dokazati svojega razuma. To ve malo ljudi. Jaz vem to.

— In vendar morate od tod, — je zašepetala odločno.

Harland je zagledal samotno, prazno cesto ob dežju, ki je po nji stopal v globoki sreči. Kako bi bilo to mogoče, Ingelena?

— Pobegniti morate.

— Odkimal je z glavo.

— Podkupiva čuvaje.

— Prvi večer sem ponudil doktorju Schöllhornu sto tisoč mark, če me izpusti. Odklonil je.

— Tišče, jaz vem to bolje. Tudi jaz sem se hotel izogniti bridkostim tega sveta, pa šele sedaj vidim, da mi Kvanon ni dala umreti.

— Tega ne razumem, — je vzdihnila Ingelena in čutila, kako se ji maje zemlja pod nogami.

— Čuvaji ne bodo odklonili, gospod Harland.

— Pozabljate, Ingelena. da zdaj ne razpolagam več z denarjem. Družina me je gotovo postavila pod kuratelo. Bodite brez skrbi, vse to dela moj sin.

— Imam tisoč mark, gospod Harland.

— Koga hočete podkupiti s tisoč markom?

Ingelena je čutila, kako se ji stiska grlo. Kakor utopljenec se je oziral po rešitvi. Kar je zagledala jekleno celico v züriški Kolodvorski ulici, tri za kartami sedeče strežaje, zaslišala je drugarjarjev glas, kako pojasnijo mehanizem podzemne blagajne. — Vaš denar v Zürichu! — je vzkliknila radostno — ta vendar ne more biti zasežen.

Harlandu se je zjasnil obraz. — Za ta denar razen vas in Mundwilerja nihče ne ve.

— V Zürichu se odpeljem! — je vzkliknila vsa srečna, — ta denar prinesem. Kolika sreča, da ste me takrat pooblastili, da ga lahko dvignem.

Senca je padla na njeno radost. — Ali imate ključ od safe, gospod Harland?

Harland je skočil razburjeno k omari, da bi poiskal ključ. Našel ga je v usnjeni torbici na dnu kovčega. — Zdaj imava denar, — je dejal Harland in izročil ključ Ingeleni.

— Jutri zvečer se odpeljem v Zürich. — Obrnite se na Mundwilerja, naj vam nakaže denar potem ene izmed berlinskih bank na svoje ime.

— Koliko naj vzamem iz safea?

— Morda bo zadostovalo dvesto tisoč frankov.

V Harlandu so se oglasili novi dvomi. — Pred odhodom se morate točno preveriti, ali se pot v svobodo sploh da kumiti z denarjem. Tak načrt se ne sme izjaloviti, Ingelena. Takega razočaranja bi ne prenesel.

— Pustiva to, gospod Harland. Saj se mora norečiti.

— Ne precejujte denarja, Ingelena. Naj vas uča moja nauka.

Premagala je nedostatek poguma, ki je grozil zastreti to uro nade, in polna zaupanja je dejala: — Božič bova praznovala v najinem domu na Munte-rači.

Nikoč več ne bom sedel v sobici z lesenimi oboji, je pomislil Harland in se izognil Ingeleninemu pogledu.

TEŽKA ŽRTEV

Ingelena se ni odpeljala v Zürich. Obupno se je otresala ključnega spoznanja, da ni storila niti koraka naprej, da je obsojena misel na pobeg ki je visela na nji z vsem srečjem, na neuspeh toda razum ji je šepetal, da se načrt s podkupovanjem ne more obnesti, ker bi morala podkupiti preveč ljudi. To ni bilo odvisno od denarja. Nevarnost je bila v tem, ker ni bilo jamstva, da bodo vsi o načrtu obveščeni molčali.

Nemozne muke je prinašalo Ingeleni vsako jutro, ko je prihajala k njemu in srečavala njegov pogled, ki je bil od dne do dne brezupnejši. Harland je bil potrpežljiv in ni silil v njo z vprašanji. Ingelena je pa jasno čutila, kako ga njen pojemajoči pogum vedno bolj oddaljuje od nje. Odturjeval si ji je in postajal hladnejši. Tolajla ga je, mu prigovarjala, naj ne obupuje, pripovedala mu je o svojem načrtu, da dobro napreduje, toda počasi so jo zapuščale moči in čutila je, da ne bo mogla več dolgo lagati.

Čez teden dni, ko je bila prosta, je Ingelena omagala. — Ne gre, je dejala do smrti utrjena Eppiggen. Denar imamo pa ne gre. Nijam poguma, ker bi se mogel načrt izjaloviti. Kaj naj storim, Connv? Kaj naj storim?

— Najti je treba drugo pot.

Iz Ostende v Antwerpen

Zopet v Gentu — Predor pred reko Šelde — Nobene mitnice — Skozi mesto in pristanišče

Ljubljana, 2. avgusta.

Sedmi dan je Stvarnik počival, nam pa ni bilo do počitka, saj je nas čakala pot iz Ostende v Antwerpen. Veliko belgijsko pristaniško mesto, eno največjih pristanišč vobče. Zjutraj smo vstali židane volje, a nebo je bilo še vedno oblačno. Hladno vreme je nas spremljalo vso pot po Belgiji. Takoj po zjutru smo zlezli v avtobus in veseli smo bili, da smo bili zopet zbrani v svoji hišici na kolesih. Tako se ti priljubi avtobus na dolgih vožnjah, da se še najbolje počutiš v njem in kar nekam nerodno se ti zdi, ko je treba izstopiti. Kdor ni vajen takih voženj, misli, da so naporne, pa niso prav nič. Nasprotno če se zbere vesela družba, niti ne opaziš, kdaj mine čas. Fris je pritisnil na hupo, pomahali smo gostoljubnemu hotelirju v slovo, on pa nam in šlo je naprej ali bolje rečeno nazaj po drugi cesti, a zopet preko Bruggeja in Genta. Pomočoma sem v predzadnjem članku zabeležil, da je nam izročil v Bruggu podprave za naše sokoletske pravke g. Louis Gailliez. To je bilo v Gentu. Take pomote se ti vrinejo nehoti, če si moraš sproti med vožnjo in hojo beležiti vtise, da se ti v spominu vse ne zamota.

Zopet gladke in ravne belgijske ceste, zopet prijetna, prijazna pokrajina ob cesti pa vrtinarija pri vrtinariji, kakor daleč seže oko. Celi kraj žive samo od vrtinarije in dobro žive, saj vidiš po ličnih hišicah in vilah, da ne trpe pomanjkanja. Nobenega slabotnega človeka nismo videli, nobenega zanemarijenega otroka. In čipke na vseh oknih. Povsod kamor se ozreš

bi se bili še zdaj vozili po svetu in pa vožnja bi bila primerno dražja. Kaj neki si mislijo tuji o nas, ko jih ustavljamo že pred mestom, namestu da bi jim na široko odprli vrata brez mučnega zamudnega ustavljanja na mitnicah?

V predoru smo prvi hip ostrmeli, ne nad veličastnim delom moderne tehnike, temveč nad svojimi obzori. Hipoma smo postali mrtvaško rumenkasti, da smo se ustrašili drugega. Obok predora je namreč obložen z drobnimi živo rumenimi ploščicami, ki ob močni električni luči odsevajo, da dobe predmeti v predoru njihovo barvo. Toda kmalu smo bili onstran reke v mestu, razgibanem in živahnem, kakor so vsa večja pristaniška mesta. Zapeljali smo kar pred »Grand hotel« in brž je poiskal naš potni maršal vodnika, da smo se odpeljali po mestu. Kakor povsod, je bilo tudi tu časa mnogo premalo, da smo morali izpustiti celo take svetovne znamenitosti, kakor je živalski vrt, brusilnice diamantov, borze diamantov, to je neizogibno, če hočeš v kratkem času prepotovati mnogo sveta. Tu ujamem nekaj, tam se ti vtisne v spomin lepa stavba ali slikovit most, vmes pa prezeš mnogo, da je filmski trak vsega potovanja čisto pretrgan.

Samo do obeda je nam bil odmerjen čas za ogled mesta z obširnimi pristaniškimi napravami, ki bi same zahtevale več dni, če bi hotel imeti vsaj površno sliko o njih.

Hitro je šlo po širokih živahnih cestah mimo mogočnih poslopij, spomenikov cerkva, med njimi največje in najlepše gotične cerkve v Belgiji katedrala Notre - Dame, mi-

Antwerpen: Predor za vozila pod Šeldo

čipke, ene lepše od drugih. Kako počivke lepe čipke na oknih zunanje lice hiše, vidiš še tu. Kjer tako pazijo na to, da prevlečejo steklo na oknih z apnom, če že nimajo čipk ali če so jih šele naročili. Vsaj tak vtis smo dobili, ko smo se vozili mimo nekaterih hiš, kjer so bila okna brez čipk, zato pa bela. Dopoldne smo bili v avtobusu navadno budni, posebno, če je bilo hladno in če smo imeli stredo odprto. Nekaj časa smo kramljali po odhodu, potem je na beseda polagoma utihnila in proti poldnevju je bilo že vse tiho. le vratovi so postajali nekam čudno mehki in nekateri sploh niso več držali glav. Se mehkejši so bili popoldne. Tudi to spada k občudovanju naravnih lepot.

Majhana je Belgija. Komaj smo se dobro stisnili vsak na svoj prostorček v avtobusu, že smo imeli zopet v Gentu. Mikala nas je kriptla v katedrali, pa smo bili razočarani. Prazna je, nobene zanimivosti nismo našli v nji, menda zato ne, ker ni bilo med nami nobenega arheologa. Ni spak, da bi ne bilo za arheologa nobene paše, saj je kriptla iz leta 914. Mi smo prepustili to starinsko znamenitost arheologom in odšli nazaj v cerkev. Cerkovnik je bil na pameten, da je pobral od nas vstopnino, predno smo se prepričali, da bi si bili lahko pot v kriptu prihranili. V cerkvi so imeli baš novo maso in mi nismo mogli do znamenitih slik, niti do slavnega poliptriha, ki bi ga bili radi še enkrat videli.

Iz Genta smo jo ubrali naravnost v Antwerpen, kamor smo prispeli že okrog 11., da smo imeli pred obedom še nekaj časa za kratek obhod po mestu, da smo videli vsaj nekaj znamenitosti. Antwerpen je dala človeška roka zvrhano mero svojih dobrot, ko ga je postavila tja, kjer stoji. To največje pristanišče svoje vrste na svetu ne leži ob morju in vendar je dostopno tudi največjim ladjam, ker je zgrajeno v polkrogu na desnem bregu do 600 m široke reke Šelde. Ta reka je tudi svojevrsten pojav med rekami, ker se voda v nji dviga in pada z morsko plimo in oseko. Med oseko velike ladje ne morejo do Antwerpena, temveč počakamo zunaj, dase voda v strugi med plimo dvigne in potem jim je pot v pristanišče odprta.

Že itak široka asfaltirana cesta se pred Antwerpenom razdeli v dve še širši cesti. Pred seboj smo že videli najvišje stavbe, nebotičnik in cerkve, med njimi katedralo Notre-Dame s 123 m visokim zvonikom, ko smo se naenkrat ustavili in k našemu avtobusu je stopilo nekaj uniformiranih fantov, spominjajočih na naše užitniške paznike. Niso nas sicer vprašali, če imamo kaj užitnihih podvrženega s seboj, pač je bilo pa treba plačati malenkostni prispevek za pot skozi predor pod reko Šelde, dolg 2.100 metrov. Ta dvojni predor za pešce in za vozila je pravo čudo moderne tehnike, spominjajoče nekoliko na pariški Metro, toda mnogo večje in lepše. Otvorjen je bil l. 1933 in tako lahko prideš iz mesta na drugi breg Šelde peš ali pa se popelješ z avtomobilom, torej po suhem, nad seboj imaš pa mogočno reko in ni se ti treba bati, da bi te voda zalila. Prvič in zadnjič na vsej dolgi poti smo morali pred mestom ustaviti in plačati malenkostni prispevek, da smo smeli v mesto. Nikjer nismo imeli opraviti z mitnico, nihče nas ni nadgledoval z brskanjem po našem avtobusu, ta zastara rarijeta je prihranjena samo naši ožji domovini. Da mitnice ne pospešujejo pri naš tujeskega prometa, temveč da prej odganjajo tujece, leži na dlani. Če bi bili morali mi na meji vsakega mesta čakati, da bi užitniški pazniki pregledali naš avtobus, bištev?

mo lepš spomenikov. Antwerpen šteje nad 300.000 prebivalcev in ima tudi močno razvit tujski promet. Sredi mesta na glavnem trgu smo se za hip ustavili pred veličastnim magistratnim poslopjem in znamenitim delom kiparja Jefa Lambeauxa, prekrasnim simboliznim spomenikom Salvia Braba, stoječega vrh vodnjaka. V desnici drži odsekano človeško roko, da jo v zamahu vrže v morje. Od tod kaže ime mesta Antwerpen (Handwerfen). Vodnik je nam mimogrede

povedal Brabovo zgodbo, ki si je pa nisem tako točno zapomnil, da bi jo mogel verodostojno zabeležiti. Magistratno poslopje je zgrajeno v renesančnem slogu. Cerkev Sv. Jakoba, zgrajena v pozno gotičnem slogu, hrani več Rubensovih in van Dyckovih slik in grobnice Rubensove rodbine. Videti smo tudi Rubensovo rojstno hišo. Ogromno pristanišče smo prevozili križem krašem. Šlo je čez neštete kanale, videli smo najmodernejše naprave, ki se morejo z njimi pobahati le največja pristanišča; jamber pri jamberu, žerjav pri žerjavu, tovor pri tovoru, ladja pri ladji, kamorkoli se ozreš in vse to mrgoli v veletoku življenja, vse dela, hiti nekam, vse se peha za zaslužkom, za vsakdanjim kruhom. V glavi se ti začne vrteči od tega vrtilica ljudi in strojev, da si vesel, ko se zopet iztrgaš iz njega.

Obed smo imeli v »Grand hotelu«. Za sedmo mizo je bila že zbrana mnogo preglasna družba Italijanov, menda tudi izletnikov. Za drugo mizo sta se na novoporočence tako sladko gledala, da so se začele cediti sline še nam, poročenim dedcem na zakonskem dopustu. Potreba je bila zopet zelo slaba in tudi obed bi bil lahko boljši, a cene nižje. Pijačo so nam zaračunali štirikrat dražje, kakor drugje, nemara zato, ker smo sedeli v najlepšem hotelu. Tudi Italijani so godrnjali, ko so plačevali, jih je plačilni poštno silil. Takoj po obedu je bil odhod proti Kölnu.

Izkušn mizar.

— Rad bi kupil pčhištvo za možko sobo, toda hotel bi nekaj, česar nimam vsak.

— Morda izvolite v gotovini plačano potovanje?

Sueška družba dobro zasluži

Sueška družba dobro zasluži toda svet se prej ni tako zanimal za njen zaslužek, kakor sedaj, ko so se njeni dohodki v zvezi s prevozom italijanskih čet v Afriko močno povečali. Po že znanih tarifi iz leta 1930 mora namreč plačati vsaka ladja, ki vozi ekoci Sueški prekop, za vsako tona tovora šestih 5.76 zlatih frankov in za vsakega potnika na ladji 10 zlatih frankov. Pri sedanjih italijanskih prevozih vojske, topov in strojnih pušk je zaslužila Sueška družba 10 milijonov. Ko se bo pa Italijanska vojska vračala, bodo gospodje zopet zaslužili milijone. Poslovna poročila Sueške družbe za drugo polletje 1935 so zelo optimistična. Delničarji dobivajo povprečno dividendo 70%. Vzdruževanje in uprava

prekopa porabita 30% kosmatih dohodkov. Vsi dohodki v prvem polletju letošnjega leta so znašali 436.000.000 zlatih frankov. Kapital družbe je v pravem pomenu besede mednarodni. Po členu 24. statuta vodi to družbo upravni svet, obstoječ iz 32 članov, ki zastopa interese udeležencev narodov. Zdal dominira v Sueški družbi Francija z večino dveh tretjin. Bivši francoski ministrski predsednik Doumergue je dobival kot upravni svetnik Sueške družbe na leto 200.000 frankov. Anglija ima pičlo tretjino, enega člana ima v upravnem svetu Holandska. Egiptska vlada je za stopana po predsedniku upravnega sveta. Od leta 1858 je sedež družbe v Parizu. Italija in Japonska sta si dosedaj zaman prizadevali dobiti mesto v upravnem svetu Sueške družbe. Ushžbenec so večnoma Francozi, v vojskarnem pogledu ima pa premoč Anglija, ker je angleški admiralni štab gospodar Sueškega prekopa.

Omarica strupov rodbine Borgiev

V Londonu pride v kratkem na dražbo — Maria Tofania zastupila 600 ljudi

Iz Londona poročajo, da pride v kratkem na dražbo zloglasna omarica strupov Lukrezia Borgie. Morda bo znanost sedaj ugotovila zagonetne recepte smrtonosnih strupov rodbine Borgiev. Ti recepti so ostali rodbinska tajna, čuvana bolj, kakor dragulji in zlati zakladi. Strup, »čist kakor voda«, se ne razlikuje od nje niti po barvi, niti po okusu, niti po vonju, a bil je najstrašnejše orožje v rokah Borgiev. Nekdo je trdil, da ima te strahotne kemične formule. Toda verjamemo lahko samo staremu italijanskemu aristokratu grofu Riariu Sforzi, ki je umrl v preteklem stoletju in ki je baje podedoval te recepte kot rodbinsko tajno. Med njimi so bili baje tudi recepti rodbine Borgiev, ki jih grof ni hotel pustiti v zapuščini, ker ni imel dedičev.

Ali res ni imel teh tajnih receptov nihče, razen tega grofa in njegove rodbine? Zgodovina pripoveduje, da je mešanec strupov v Italiji še enkrat v velikem obsegu oživilo v 18. stoletju. To je bilo v času, ko je živel v Palermu Maria Tofania, ki nikomur ni odkrila svoje strašne usluge. Moč, ki se je naveličala svoje žene, nevreden sin v nestrojnem pričakovanju

smrti svojih staršev, zarotniki, ki so stregli po življenju vladajočemu knezu, vsi so se obračali na Tofanio v Palermu. In ta ženska se je bahala svojim odjemalcem, da ima tajne recepte rodbine Borgiev. In res, tudi ona je znala pripravljati kakor voda čist strup, čigar učinku je poznala tako dobro, da je lahko točno napovedala smrt. Skrivnostni strup je dobil po nji ime »Aqua Toffana«, dali so mu še druga imena kakor »Aqua di Napoli« ali »Manna di Nicola di Bari«. Toda kot »Aqua Toffana« je strasil ta strup čist kakor voda, recepti tega strupa so strasili po svetu še dolgo po smrti Marie Tofanie.

Nekdo je odkril njeno zločinsko delovanje še pravčasno, da je rešil svoje življenje. Bilo je pa prepozno, da bi preprečil smrt onih 600 žrtov, ki jih je spravila Tofania po svojem lastnem priznanju na oni svet. V preiskovalnem zaporu je vse leto molčala, šele mučenje tretje stopnje ji je razvezalo jezik. Toda tajne formule receptov je vzela s seboj v grob. Iz aktov dvornega pisarja je razvidno, da je v zadnjem trenutku izdala enega izmed svojih učencev v Neapolju, lekarnarja, ki je te formule poznal. Toda lekarnarja niso mogli prijeti. Znano je bilo samo, da so se recepti rodbine Borgiev obranili in da so še vedno nevarni ljudem, ki naj bi umrli strašne smrti.

Oko stoletje se ni stikalo nič o teh receptih in strupu »Aqua Toffana«. Zdaj pa pride v Londonu na dražbo omarica za strupe rodbine Borgiev, v kateri so skrivni tajni znaki. Baje se lahko polasti tajne teh receptov tudi brez pergamentov in tajnih listin, kadar bi mogel razbrati te znake. Gotovo se bo našel zbiralec ali čudek, ki bo kupil omarico, čeprav bo draga. Ali pa bo znanstveni svet, zgodovinarji in kemiki, sedaj prodi v tajno strupov rodbine Borgieva, to bo odvisno od proučevanja skrivnostnih znakov v omarici.

Pred radostnim dogodkom v mikadovi rodbini

Kako razglase ljudstvu radostno vest — Japonski cesar je zelo bogat

Iz japonskih dvornih krogov prihaja v javnost vest, da pričakujejo cesarica Nagako radosten dogodek. Ko je zdravniški konzilij ugotovil, da bo cesarica Nagako v kratkem porodila, je ekikal stari dvorni maršal astrologi in svečeniški šintoistične vere. Njihova naloga je pripraviti pravočasno vse potrebno za zaščito bodočih življenjske poti mladega bitja, da bo zavarovano pred vsem iz kušnjavami. Čeprav je dobil razvoj šintoistične vere med omikanimi Japonci panteističen odnosu patrijotični značaj, posvečajo molitvam evančeljskim in računom astrologov veliko pozornost.

Radiopostaja Joak razglasi takoj po narodu: Naša vzvišena cesarica Nagako je dala življenje otroku. Tehta toliko in toliko gramov in meri toliko in toliko centimetrov. Dete bo pripomnijo k temu, da bo božji dom vladal dolder, ne izgine sadnja skale Japonke pod mahom. S to kratko formulo sporoči radiopostaja Joak po srečnem porodu radostno vest. Dve fanfari zadonita in istočasno zagrmijo topovski strel. In tako bo v nekaj urah vsa Japonska vedela, kaj se je zgodilo v gradu, kamor se je satekla cesarica k porodu.

Cesarici komornik — stari admiral — prinese cesarici na blaznici darilo. Zadnje darilo 23. decembra 1933. je bil meč. Cesarica je takrat porodila prvega princa, prethodnega naslednika Akihito. Svečeniški šintoistične vere pozivajo bogove, naj bi bil bodoči otrok zopet moškega spola, kajti cesarica rodbina ima že tri princeze, rojene leta 1925, 1929 in 1931. Najstarejša princesa Šigeko je stara torej 10 let. Toda vladajoči dom Japonske potrebuje prince, ki bodo po japonski tradiciji širili slavo in moč dežele vzhajajočega solca. Malo je znano, da se japonski cesarici princ dediti največjega zasebnega premoženja na svetu. Cesarici dom ima namreč ogromna zemljišča in gozdove, poleg tega pa velik del delnic japonske industrije in mnogo podjetij v Tokiu.

Mikadovo premoženje hitro narašča, kajti cesarji ni treba plačevati nobenih davkov. Ko je leta 1923 zadel Japonsko strašen potres, ko se bila cela mesta porušena, so ljudje godrnjali na davke, češ, da bi jih država

lahko črtala. Toda nihče ni žrnil niti besede proti temu, da cesar davkov sploh ne plačuje. Treba je pa omeniti, da je po vsakem potresu cesarska rodbina prva, ki pri-skoži prizadetemu prebivalstvu na pomoč z bogatimi podporami, obenem pa posreduje pri premožnih slojih, da store svojo dolžnost. Tudi japonski vojni fond je bil ustanovljen z izdatnim mikadovim prispevkom.

Ogrlica Marie Antoinette ukradena

Iz trgovine bogatega draguljarja na 5 aveniji v New Yorku sta ukradla dva mlada vlomilca krasno, z rubini posuto ogrlico, ki je bila nekoč last francoske kraljice Marie Antoinette. Razen ogrlice sta odnesla še več drugih dragocenosti. Nastopala sta mirno in samozavestno. Stopila sta v trgovino, zvezala lastnika in nekoga odjemalca, potem sta pa vprčo ljudi in policistov stojčih blizu trgovine pobrala iz izloženega okna dragocenosti in enako mirno zopet odšla.

Tolovaja sta bila dobro pripravljena. Imela sta pomagачe, preoblečene v elegantne odjemalce. Dala sta si pokazati več draguljev, naenkrat sta pa napadla draguljarja in nekoga odjemalca, ki je bil slučajno v trgovini. Kreproko sta jih zvezala, potem sta pa vzela iz izloženega okna največje dragocenosti, med njimi tudi ogrlico Marie Antoinette. Vzela sta celo potrdilo o pristnosti, razstavljeno obenem z ogrlico. Po površni cenitvi znaša vrednost ukradenih dragocenosti 250.000 dolarjev.

Pozornost

Na strelišču na dobrodelni prireditvi pravi gospodična, ki nabija puške, mlade-mu gospodu: Kar zadeneš, je vaše.

Strelec: Če je pa tako, mi pa povejte, kam vas naj zadene, da vas ne bo bolelo.

Razmišljanje

Če so tvoji bližnji modrejši od tebe, se dolgočasih kot gimnazijec z inštruktorjem, če se pa ne morejo duševno primerjati s teboj, se dolgočasih kot inštruktor z gimnazijcem.